

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhtiölakia, vakuutusyhdistyslakia, eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia, maatalousyrittäjien eläkelakia ja merimieseläkelakia. Vakuutuslaitokset voisivat esityksen mukaan kattaa nykyisen viiden prosentin sijasta enintään kymmenen prosenttia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvän vakuutusteknisen vastuvelkansa bruttomäärästä tietyillä velkasitoumuksilla, osakkeilla, osuuksilla ja muilla sitoumuksilla, joiden katsotaan sijait-

sevan muissa Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltioissa.

Lisäksi mainittuihin lakeihin lisättäisiin nykyisin kunkin vakuutuslaitoksen vastuvelkaa koskevissa asetuksissa olevat säännökset, joilla Vakuutusvalvontavirasto valtuutetaan antamaan tarkempia määräyksiä tietyistä vastuvelkaa koskevista seikoista.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila	3
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2. Nykytilan arviointi.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	5
3. Esityksen vaikutukset	6
4. Asian valmistelu	6
5. Riippuvuus muista esityksistä	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	7
1. Lakiehdotusten perustelut.....	7
1.1. Vakuutusyhtiölaki.....	7
1.2. Vakuutusyhdistyslaki.....	8
1.3. Eläkesäätiölaki.....	9
1.4. Vakuutuskassalaki	9
1.5. Maatalousyrittäjien eläkelaki.....	10
1.6. Merimieseläkelaki.....	10
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	10
3. Voimaantulo	10
4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	10
LAKIEHDOTUKSET.....	12
laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	12
laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta	13
laki eläkesäätiölain muuttamisesta	14
laki vakuutuskassalain muuttamisesta	15
laki maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta	16
laki merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta.....	17
LIITE.....	18
RINNAKKAISTEKSTIT	18
laki maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta	18
laki merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta.....	19

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Vakuutuslaitosten vakuutus sopimuksista aiheutuvasta vastuusta muodostuu vakuutus tekninen vastuuelva, joka on keskeinen vakuutuslaitosten taseeseen kirjattava erä. Vakuutuslaitosten on katettava vastuuelva vakuutuslainsäädännön mukaisesti.

Vastuuelasta ja sen kattamisesta säädetään vakuutusyhtiölaissa (1062/1979), vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987), eläkesäätiölaissa (1774/1995), vakuutuskassalaissa (1164/1992), maatalousyrittäjien eläkelaislaissa (467/1969) ja merimieseläkelaislaissa (72/1956). Säännöksiä on myös ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön vastuuelvan katteesta annetussa asetuksessa (461/1995), ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhdistyksen vastuuelvan katteesta annetussa asetuksessa (1125/1995), eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetussa asetuksessa (1137/1998) ja vakuutuskassan vastuuelvan katteesta annetussa asetuksessa (1138/1998). Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto ovat antaneet määräyksiä vastuuelasta ja sen kattamisesta näissä laeissa ja asetuksissa olevien valtuutus sääntöjen nojalla.

Kotimainen lainsäädäntö perustuu Euroopan unionin säännöksiin. Henkivakuutusliikettä koskee henkivakuutuksesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/83/EY, jäljempänä henkivakuutusdirektiivi. Vahinkovakuutusliikettä säännellään niin sanotuissa ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa neuvoston direktiivissä 73/239/ETY, 88/357/ETY ja 92/49/ETY, jotka koskevat muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta. Vastuuelkaa ja sen kattamista koskee erityisesti henkivakuutusdirektiivin 20—26 artikla, ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 15 artikla ja kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin 20—23 artikla. Vastuuelvan kattamista koskevat henki- ja vahinkovakuutusdirektiivien säännökset ovat pitkälti yhtenevät lukuun ottamatta henki- ja vahinkovakuutuksen erilaisesta luonteesta

aiheutuvia eroja. Kotijäsenvaltion edellytetään antavan direktiiveissä säädettyä tarkemmat määräykset, joissa vahvistetaan hyväksyttävät varojen käyttöä koskevat edellytykset.

Vaikka direktiivit eivät koske työeläkevakuutusyhtiöitä, myös näiden toiminta on henki- ja vahinkovakuutusyritysten lisäksi sopeutettu direktiiveihin vastuuelvan kattamisen osalta.

Vakuutusyhtiöitä ja vakuutusyhdistyksiä koskevat säännökset ovat keskenään pitkälti yhtenevät samoin kuin eläkesäätiöitä ja vakuutuskassoja koskevat säännökset, vaikka säännökset ovat erillään kutakin vakuutuslaitosta koskevassa lainsäädännössä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimieseläkekassa noudattavat pääosin vakuutusyhtiölain kate-säännöksiä.

Yleissäännöksen mukaan vastuuelkaa kattavissa varoissa on otettava huomioon vakuutuslaitoksen harjoittaman liiketoiminnan laatu sijoitusten varmuuden, tuoton ja rahaksi muutettavuuden turvaamiseksi ja vakuutuslaitoksen on huolehdittava näiden sijoitusten monipuolisuudesta sekä riittävästä hajauttamisesta.

Direktiiveissä on luokiteltu tyhjentävästi varat, joilla vastuuelkaa voidaan kattaa. Näitä ovat sijoitukset, saatavat ja muut varat. Sijoituksia ovat esimerkiksi joukkovelkakirjat, arvopaperit ja muut raha- ja pääomamarkkinavälineet, lainat, osakkeet ja osuudet yhteissijoitusyrityksissä ja muissa sijoitusrahastoissa ja maa-alueet, rakennukset ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvat oikeudet. Saataviin kuuluvat muun muassa saatavat jälleenvakuutuksenantajilta, ensi- ja jälleenvakuutusliikkeestä johtuvat saatavat vakuutuksenantajilta ja vakuutusedustajilta ja veronpaltussaatavat. Muita varoja ovat esimerkiksi pankkisaamiset ja käteisvarat sekä aktivoituidet hankintamenot. Kotimaisessa lainsäädännössä varat on lueteltu kutakin vakuutuslaitosta koskevassa laissa.

Kateasetuksissa on tarkempia säännöksiä siitä, paljonko vastuuelkaa voidaan kattaa eri omaisuuslajeihin kuuluvilla varoilla. Koko vastuuelvan määrä voidaan kattaa vel-

kasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on esimerkiksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio (ETA-valtio) tai muu veronkanto-oikeuden omaava julkisyhteisö tai ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö. Enintään puolet vastuuvelan bruttomäärästä voidaan kattaa tietynlaisilla velkasitoumuksilla, joilla käydään kauppa säännellyillä markkinoilla tai joissa velallisena tai takaajana ovat tietyt, julkisen valvonnan alaiset luottolaitokset. Samaan luokkaan kuuluvat pääsääntöisesti osakkeet ja osuudet yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa, ja sellaiset muiden yhteisöjen osakkeet ja osuudet, joilla käydään kauppaa ETA-valtion säännellyillä markkinoilla. Eläkesäätiöiden ja vakuutus-kassojen vastuuvelkaa katettaessa sekä yhteisön kotipaikan on oltava ETA-valtiossa että yhteisön osakkeiden tai osuuksien on oltava kaupan säännellyillä markkinoilla.

Enintään 40 tai 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä voidaan kattaa ETA-valtiossa olevilla kiinteistöillä ja rakennuksilla, näihin tai vesivoimaan liittyvillä tarkemmin määritellyillä oikeuksilla, osakkeilla ja osuuksilla kiinteistöyhteisöissä ja eräillä kiinteistöyhteisöjen velkasitoumuksilla. Enintään viisi prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa eräillä vakuudettomilla velkasitoumuksilla ja näiden kanssa yhteensä enintään 25 prosenttia sellaisilla Vakuutusvalvontaviraston hyväksymillä varoilla, joita kateasetuksissa ei erikseen mainita. Eläkesäätiöiden ja vakuutus-kassojen vastuuvelkaa katettaessa vakuudettomien velkasitoumusten ja erikseen mainitsemattomien varojen käyttö on kuitenkin rajoitetumpaa.

Omaisuuslajien ryhmittelyn lisäksi sijoitusten hajauttamisesta on muitakin yksityiskohtaisia säännöksiä. Valuutariskiä rajoitetaan siten, että pääsääntöisesti vakuutuksenantajan sitoumukset on maksettava valuutassa, jossa vakuutusturva on ilmoitettu.

Sijoitusten alueellisessa hajauttamisessa pääsääntö on, että varojen on sijaittava Euroopan talousalueella, kun kyse on alueella harjoitettavista liiketoimista. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia, että vakuutusyritykset sijoittavat varansa tiettyyn jäsenvaltioon. Kotijäsenvaltio voi myöntää lievennyksiä varojen si-

jaintia koskeviin sääntöihin. Tällä perusteella sosiaali- ja terveysministeriö on määräyksisään rinnastanut Taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot ETA-valtioon, kun kysymys on vastuuvelan kattamisesta velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio.

OECD:n muut jäsenvaltiot on rinnastettu ETA-valtioihin myös silloin, kun kysymys on vastuuvelan kattamisesta tietynlaisilla velkasitoumuksilla, joilla käydään kauppa säännellyillä markkinoilla tai joissa velallisena tai takaajana ovat tietyt, julkisen valvonnan alaiset luottolaitokset. Rinnastus koskee myös pääsääntöisesti osakkeita ja osuuksia yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa, ja sellaisia muiden yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joilla käydään kauppaa ETA-valtion säännellyillä markkinoilla. Tämän rinnastuksen tuloksena voidaan katteen lukea rinnastuksen mukaisia varoja yhteensä enintään viisi prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä.

Kateasetuksissa rajoitetaan lisäksi liian suurten yksittäisten riskikeskittymien syntymistä siten, että esimerkiksi saman yhteisön osakkeisiin ja osuuksiin voi sijoittaa rajoitusti. Varojen riskillisyyden mukaan kateasetuksissa on määriteltä useita prosenttimääräisiä rajoja, jonka verran vastuuvelan bruttomäärästä voidaan sijoittaa yksittäisiksi riskikeskittymiksi katsottuihin kohteisiin.

1.2. Nykytilan arviointi

Vastuuvelan kattamista koskevia säännöksiä on nykyisin laeissa, asetuksissa ja viranomaisten määräyksissä. Lain tasoisten säännösten lisäksi alemman asteisten säännösten antaminen on perusteltua, sillä sääntely on osittain varsin yksityiskohtaista ja koskee esimerkiksi rahasto-osuuksia, johdannaisia ja muita rahoitusmarkkinavälineitä, joiden kehitys on varsin nopeaa.

Valtuutussäännöksistä vain osa on lain-tasoisia, sillä Vakuutusvalvontaviraston määräyksenantovaltuuksista säädetään merkittävältä osin kateasetuksissa. Virasto on valtuutettu antamaan tarkempia säännöksiä esimer-

kiksi vastuuvelan katteeseen kuuluvien varojen sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaisopimusten käytöstä vastuuvelan katteen yhteydessä, vakuuksien arvostamisesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisena voidaan vain lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä, joten kateasetuksissa olevat valtuutuslainsäädännökset eivät täytä nykyisen perustuslain vaatimuksia. Nykyisin asetuksissa olevista valtuutuslainsäädännöksistä tulisi säätää laissa.

Sisällöltään vastuuvelkaa ja sen kattamista säännellään henki- ja vahinkovakuutusdirektiiveissä varsin yksityiskohtaisesti. Säännöksillä pyritään varmistamaan, että vakuutuslaitos suoriutuu vakuutuslainsäädännön mukaisista velvoitteistaan. Direktiiveissä luetellaan varat, joilla vastuuvelkaa voidaan kattaa, ja määritellään, paljonko vastuuvelan määrästä voidaan kattaa tiettyyn varojen luokkiin kuuluvilla varoilla. Lisäksi säännellään varojen alueellista jakautumista, yksittäisiä riskikokemuksia ja sitä, missä valuutassa sitoumukset on katettava.

Direktiivien varsin yksityiskohtaisesta sääntelystä huolimatta jäsenvaltioille jää säännöksiä täytäntöön pantaessa harkintavaltaa. Jäsenvaltiot voivat esimerkiksi myöntää lievennyksiä direktiivin pääsääntöön siitä, että ETA-valtioissa harjoitetuista liiketoimista aiheutuva vastuuvelka on katettava näissä valtioissa sijaitsevilla varoilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön määräyksillä ETA-valtioihin on rinnastettu muut OECD:n jäsenvaltiot, kun kysymys on vastuuvelan kattamisesta velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio.

OECD:n muut jäsenvaltiot on rinnastettu ETA-valtioihin myös silloin, kun kysymys on vastuuvelan kattamisesta tietynlaisilla velkasitoumuksilla, joilla käydään kauppa säännellyillä markkinoilla tai joissa velallisena tai takaajana ovat tietyt, julkisen valvonnan alaiset luottolaitokset. Rinnastus koskee myös pääsääntöisesti osakkeita ja osuuksia yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-

valtiossa, ja sellaisia muiden yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joilla käydään kauppaa ETA-valtion säännellyillä markkinoilla. Tämän rinnastuksen tuloksena voidaan katteeseen lukea rinnastuksen mukaisia varoja yhteensä enintään viisi prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä.

Koko maailman sijoitusmarkkinoista euromääräisten markkinoiden osuus bruttokansantuotteella mitattuna on 26 prosenttia ja OECD:n jäsenvaltioiden osuus 36 prosenttia. Osakemarkkinoilla vastaavat luvut ovat 16 ja 27 prosenttia. Siten suurin osa maailman sijoitusmarkkinoista rajautuu vastuuvelan katteena olevia varoja sijoitettaessa ulkopuolelle.

Osakesijoitusten kannalta yritysten toiminta on kansainvälistynyt voimakkaasti viime vuosina. Riippumatta siitä, mikä on yritysten kotivaltio tai missä maassa tai valuutassa yritysten osakkeet on listattu, yritysten liikevaihto saattaa muodostua suurelta osin ETA-valtioiden ulkopuolelta. Tässä suhteessa muussa valuutassa, erityisesti Yhdysvaltain dollareissa, tapahtuva toiminta voi ETA-valtioissa listatuissa yrityksissäkin olla merkittävä osa liikevaihdosta.

Erityisesti osakesijoituksissa mahdollisuus sijoittaa nykyistä enemmän ETA-valtioiden ulkopuolelle lisäisi riskien hajauttamiseen nähden nykyisiä tuotto-odotuksia. Myös rahaksi muutettavuus paranisi. Sijoittamisen kustannukset ovat alemmat, jos esimerkiksi suoraan osakkeisiin sijoittaminen on mahdollista sen sijaan, että sijoitukset tehdään välillisesti ETA-valtioon rekisteröityneen sijoitusrahaston kautta. Toisaalta riski siitä, että varojen kotiuttaminen ei onnistu, lisääntyy verrattuna ETA-valtioihin tehtyihin sijoituksiin, sillä sijoituksia ja pääomaliikkeitä koskeva oikeudellinen riski kasvaa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kutakin vakuutuslaitosta koskevassa laissa Vakuutusvalvontaviraston valtuuksista antaa määräyksiä eräistä vakuutuslaitosten vastuuvelan katetta koskevista seikoista. Valtuudet ovat tällä hetkellä vastuuvelan katetta koskevissa asetuksissa. Perustuslain mukaan vi-

ranomainen voidaan vain lailla oikeuttaa antamaan määräyksiä.

Esityksellä myös lisättäisiin vakuutuslaitosten mahdollisuutta sijoittaa vastuovelkansa katteena olevia varoja muihin OECD:n jäsenvaltioihin kuin ETA-valtioihin. Nykyistä säännöstä siitä, että vakuutuslaitokset voivat kattaa viisi prosenttia vastuovelkansa bruttomäärästä tietyillä velkasitoumuksilla, osakkeilla, osuuksilla ja muilla sitoumuksilla, muutettaisiin siten, että mahdollisuus koskisi kymmentä prosenttia vastuovelan bruttomäärästä. Tämä mahdollistaisi sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan nykyistä tarkoituksenmukaisemman järjestämisen.

Ehdotetut muutokset koskevat pientä osaa vakuutusteknistä vastuuelkaa koskevista säännöksistä, joita on laeissa, asetuksissa sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston määräyksissä. Säännökset muodostavat kokonaisuuden, johon liittyy muitakin sekä lainsäädäntöteknisiä että sisällöllisiä muutostarpeita. Sosiaali- ja terveysministeriössä on kohdassa 5 kerrotusti meillä kaksikin lainsäädännön kokonaisuudistusta, joiden yhteydessä myös vastuuelkaa koskevia säännöksiä arvioidaan kokonaisuutena. Nyt ehdotetut muutokset ovat sellaisia, että niiden voimaantulo on tarpeen ennen kokonaisuudistusten valmistumista.

3. Esityksen vaikutukset

Esitys mahdollistaa vakuutusteknistä vastuuelkaa kattavien varojen nykyistä tehokkaamman hajauttamisen muihin OECD:n jäsenvaltioihin kuin ETA-valtioihin. Lisäksi nykyistä kattavampi mahdollisuus sijoittaa suoraan näihin maihin laskee sijoitustoiminnan kuluja verrattuna siihen, että sijoitukset tehdään ETA-valtioon rekisteröityneen sijoitusrahaston kautta. Toisaalta suorien sijoitusten tekeminen lisää varojen kotiuttamiseen liittyviä oikeudellisia riskejä.

Esityksellä ei ole suoranaisia vaikutuksia julkiseen talouteen, kotitalouteen tai muihin

yrityksiin kuin vakuutuslaitoksiin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu Vakuutusvalvontavirastoa, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliittoa ja Työeläkevakuuttajat TELA:a.

Esityksestä on saatu lausunnot Vakuutusvalvontavirastolta, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta, Eläkesäätiöyhdistys-ESY ry:ltä, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta, Merimieseläkekassalta, Työeläkevakuuttajat TELA:lta ja Vakuutuskassojen Yhdistykseltä. Lausunnonantajat yleensä ottaen puolsivat esityksen antamista. Lausunnoissa esitetyt näkökohdat on otettu huomioon tarvittavilta osin.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla vakuutusyhtiölain kokonaisuudistus, jossa otetaan huomioon muutokset, joita oikeusministeriössä valmistellaan osakeyhtiölakiin (Oikeusministeriön työryhmämietintö 2003:4), ja muut muutostarpeet. Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla myös eläkesäätiöitä ja vakuutuskassoja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus, jolla muun muassa pantaisiin täytäntöön 3 päivänä kesäkuuta 2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/41/EY ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta. Nämä hankkeet valmistunevat vuoden 2005 loppupuolella.

Sisällöllisten muutosten lisäksi näiden hankkeiden yhteydessä otetaan huomioon lainsäädäntötekniset seikat, kuten säännösten oikea säädöstaso. Tällöin arvioidaan kokonaisuutena muun muassa sitä, onko lakia alemman asteisten säännösten säädöstaso vastuuelan katetta koskevilta osilta oikea. Siksi tässä yhteydessä ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi arvioida asiaa kateasetusten osalta vastaavassa laajuudessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Vakuutusyhtiölaki

10 luku. Tilinpäätös, konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja vastuuvelan kattaminen

3 §. Pykälän 10 momenttiin otettaisiin tällä hetkellä kateasetuksessa olevat valtuutussäännökset, joiden perusteella Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä erinäisistä vastuuvelan kattamista koskevista seikoista. Vastuuvelan kattamista säännellään vakuutusyhtiölain 10 luvussa ja erityisesti kateasetuksessa, joita täydentäviä määräyksiä virasto voi valtuutussäännösten nojalla antaa. Valtuutussäännösten ottaminen lakiin olisi tarpeellista, koska perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisten valtuudesta antaa oikeussääntöjä on säädettävä lailla.

Momentin ensimmäiseen virkkeeseen otettaisiin kateasetuksen 14 §:n 1 momentin säännökset Vakuutusvalvontaviraston määräysvallasta. Toiseen virkkeeseen otettavat valtuutussäännökset ovat tällä hetkellä kateasetuksen 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 6 §:n 3 momentissa ja 9 §:n 4 momentissa. Ainoa sisältömuutos olisi, että virasto voisi antaa määräyksiä yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön. Tämä olisi tarpeen vakuutusyhtiöiden yhtenäisen kohtelun varmistamiseksi. Tällä hetkellä virasto voi kateasetuksen 2 §:n 3 momentin nojalla rinnastaa yhteisön momentissa tarkoitettuun kiinteistöyhteisöön vakuutusyhtiön hakemuksesta.

Pykälän 11 momenttiin otettaisiin kateasetuksen 14 §:n 2 momentissa oleva säännös, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksissa määrätä, ettei tiettyjä varoja saa lukea yhtiön vastuuvelan katteeseen, jos siihen on erityisiä syitä 2 momentissa olevan, varojen kattamista koskevan yleisäännöksen perusteella.

3 d §. Uudessa 3 d §:ssä säädettäisiin muiden kuin ETA-valtioiden rinnastamisesta ETA-valtioihin vastuuelkaa katettaessa. Sisällöltään vastaavat säännökset ovat tällä

hetkellä kotimaisille vakuutusyhtiöille tarkoitettussa sosiaali- ja terveysministeriön määräyskokoelmassa 1999:65. Muutoksena aiempaan 1 momentin 2 kohdassa kuitenkin säädettäisiin, että eräillä kateasetuksessa mainituilla omaisuuslajeilla voitaisiin kattaa ETA-valtiossa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuuelkaa viiden prosenttien sijasta kymmenen prosenttia.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ETA-valtiossa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvän vastuuelan kattamisesta. Henkivakuutusdirektiivin 20 artiklan 3 kohdan ja ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisössä sijaitsevien riskien osalta vastuuelan katteena olevien varojen on sijaettava yhteisössä. Kotijäsenvaltio voi kuitenkin lieventää näiden varojen sijaintia koskevia säännöksiä.

Momentin 1 kohdan mukaan kateasetuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa OECD:n muut jäsenvaltiot rinnastettaisiin ETA-valtioon.

Momentin 2 kohdan mukaan myös kateasetuksen 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa sekä 4 §:n 1 momentin 1—3, 5 ja 6 kohtaa sovellettaessa OECD:n muut jäsenvaltiot rinnastettaisiin ETA-valtioon. Tämän rinnastuksen tuloksena katteeseen voitaisiin pykälän 2 momentin mukaan lukea rinnastuksen mukaisia varoja yhteensä enintään kymmenen prosenttia vastuuelan bruttomäärästä. Enimmäismäärä nostettaisiin nykyisestä viidestä prosentista kymmeneen. Tämä mahdollistaisi nykyistä tarkoituksenmukaisemman sijoitusten hajauttamisen viime vuosina nopeasti kehittyneillä rahoitusmarkkinoilla.

Pykälän 3 momentin mukaan ETA-valtioon rinnastettaisiin OECD:n muut jäsenvaltiot kateasetuksen 3—6 §:ää sovellettaessa, kun vakuutusyhtiö kattaa muissa OECD:n jäsenvaltioissa kuin ETA-valtioissa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuuelkaa.

Pykälän 4 momentti koskisi muissa kuin ETA-valtioissa tai OECD:n jäsenvaltioissa sijaitsevien vakuutusriskien kattamista. Tällöin kateasetuksen 3—6 §:ää sovellettaessa ETA-valtioon rinnastettaisiin OECD:n muuta jäsenvaltiot ja se valtio, jossa vakuutusriski

sijaitsee.

1.2. Vakuutusyhdistyslaki

10 luku Tilinpäätös, konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja vastuuvelan kattaminen

3 a §. Uuteen 9 momenttiin otettaisiin tällä hetkellä ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhdistyksen vastuuvelan katteesta annetussa asetuksessa olevat valtuutussäännökset, joiden perusteella Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä erinäisistä vastuuvelan kattamista koskevista seikoista. Vastuuvelan kattamista säännellään vakuutusyhdistyslain 10 luvussa ja erityisesti asetuksessa, joita täydentäviä määräyksiä virasto voi valtuutussäännösten nojalla antaa. Valtuutussäännösten ottaminen lakiin olisi tarpeellista, koska perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisten valtuudesta antaa oikeussääntöjä on säädettävä lailla.

Momentin 1 virkkeeseen otettaisiin asetuksen 13 §:n 1 momentin säännökset Vakuutusvalvontaviraston määräysvallasta. Momentin 2 virkkeeseen otettavat valtuutussäännökset ovat tällä hetkellä asetuksen 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 6 §:n 4 momentissa ja 9 §:n 4 momentissa. Ainoa sisältömuutos olisi, että virasto voisi antaa määräyksiä yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön. Tämä olisi tarpeen vakuutusyhdistysten yhtenäisen kohtelun varmistamiseksi. Tällä hetkellä virasto voi asetuksen 2 §:n 3 momentin nojalla rinnastaa yhteisön momentissa tarkoitettuun kiinteistöyhteisöön vakuutusyhdistyksen hakemuksesta.

Pykälän 10 momenttiin otettaisiin asetuksen 13 §:n 2 momentissa oleva säännös, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei tiettyjä varoja saa lukea yhdistyksen vastuuvelan katteeseen, jos siihen on erityisiä syitä vakuutusyhdistyslain 10 luvun 3 a §:n 2 momentin soveltamisen kannalta.

3 b §. Pykälässä säädettäisiin muiden kuin ETA-valtioiden rinnastamisesta ETA-valtioihin vastuuelkaa katettaessa. Sisällöl-

tään vastaavat säännökset ovat tällä hetkellä vakuutusyhdistyksiä koskevissa sosiaali- ja terveysministeriön määräyksissä. Muutokseksi aiempaan 1 momentin 2 kohdassa kuitenkin säädettäisiin, että eräillä kateasetuksessa mainituilla omaisuuslajeilla voitaisiin kattaa ETA-valtioissa sijaitseviin vastuuriskeihin liittyvää vastuuelkaa viiden prosentin sijasta kymmenen prosenttia.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ETA-valtiossa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvän vastuuelan kattamisesta. Henkivakuutusdirektiivin 2002/83/EY 20 artiklan 3 kohdan ja ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 73/239/ETY 15 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisössä sijaitsevien riskien osalta vastuuelan katteena olevien varojen on sijaittava yhteisössä. Kotijäsenvaltio voi kuitenkin lieventää näiden varojen sijaintia koskevia säännöksiä.

Momentin 1 kohdan mukaan kateasetuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa OECD:n muut jäsenvaltiot rinnastettaisiin ETA-valtioon.

Momentin 2 kohdan mukaan myös kateasetuksen 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa sekä 4 §:n 1 momentin 1—3, 5 ja 6 kohtaa sovellettaessa OECD:n muut jäsenvaltiot rinnastettaisiin ETA-valtioon. Tämän rinnastuksen tuloksena katteeseen voitaisiin pykälän 2 momentin mukaan lukea rinnastuksen mukaisia varoja yhteensä enintään kymmenen prosenttia vastuuelan bruttomäärästä. Enimmäismäärä nostettaisiin nykyisestä viidestä prosentista kymmeneen. Tämä mahdollistaisi nykyistä tarkoituksenmukaisemman sijoitusten hajauttamisen viime vuosina nopeasti kehittyneillä rahoitusmarkkinoilla.

Pykälän 3 momentin mukaan ETA-valtioon rinnastettaisiin OECD:n muut jäsenvaltiot kateasetuksen 3—7 §:ää sovellettaessa, kun vakuutusyhtiö kattaa muissa OECD:n jäsenvaltioissa kuin ETA-valtioissa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuuelkaa.

Pykälän 4 momentti koskisi muissa kuin ETA-valtioissa tai OECD:n jäsenvaltioissa sijaitsevien vakuutusriskien kattamista. Tällöin kateasetuksen 3—7 §:ää sovellettaessa ETA-valtioon rinnastettaisiin OECD:n muuta jäsenvaltiot ja se valtio, jossa vakuutusriski sijaitsee.

1.3. Eläkesäätiölaki

46 §. Uuteen 9 momenttiin otettaisiin tällä hetkellä eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetussa asetuksessa olevia valtuutussäännöksiä, joiden perusteella Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä erinäisistä eläkevastuun kattamista koskevista seikoista. Eläkevastuun kattamista säännellään yksityiskohtaisesti eläkesäätiölain 6 luvussa ja erityisesti mainitussa asetuksessa, joita täydentäviä määräyksiä virasto voi valtuutussäännösten nojalla antaa. Valtuutussäännösten ottaminen lakiin olisi tarpeellista, koska perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisten valtuudesta antaa oikeussääntöjä on säädettävä lailla.

Momentin 1 virkkeeseen otettaisiin asetuksen 17 §:n 1 momentin säännökset Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltuudesta. Momentin 2 virkkeeseen otettavat valtuutussäännökset ovat tällä hetkellä asetuksen 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 4 §:n 2 momentissa, 6 §:n 2 momentissa ja 15 §:n 2 momentissa. Ainoa sisältömuutos olisi, että virasto voisi antaa määräyksiä yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön. Tämä olisi tarpeen eläkesäätiöiden yhtenäisen kohtelun varmistamiseksi. Tällä hetkellä virasto voi asetuksen 2 §:n 3 momentin nojalla rinnastaa yhteisön momentissa tarkoitettuun kiinteistöyhteisöön eläkesäätiön hakemuksesta.

Pykälän 10 momenttiin otettaisiin asetuksen 17 §:n 2 momentin säännös, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksessa määrätä, jos siihen lain 46 §:n 2 momentin soveltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea eläkesäätiön eläkevastuun katteeseen.

46 a §. Pykälässä säädettäisiin OECD:n jäsenvaltioiden rinnastamisesta ETA-valtioihin eläkevastuuta katettaessa. Sisällöltään vastaavat säännökset ovat tällä hetkellä eläkesäätiöitä koskevassa sosiaali- ja terveystieteiden määräyskokoelmassa dnro 10/02/2000. Muutoksena nykyiseen 1 momentin 2 kohdassa kuitenkin säädettäisiin, että erällä OECD:n jäsenvaltioissa sijaitsevilla varoilla voitaisiin kattaa viiden prosentin sijasta kymmenen prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen 4 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastettaisiin muut OECD:n jäsenvaltiot.

Momentin 2 kohdan mukaan myös asetuksen 4 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 5 §:n 1—3 kohtaa ja 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastettaisiin muut OECD:n jäsenvaltiot. Tämän rinnastuksen tuloksena katteeseen voitaisiin pykälän 2 momentin mukaan lukea yhteensä enintään kymmenen prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä. Enimmäismäärä nostettaisiin nykyisestä viidestä prosentista kymmeneen. Tämä mahdollistaisi nykyistä tarkoituksenmukaisemman sijoitusten hajauttamisen viime vuosina nopeasti kehittyneillä rahoitusmarkkinoilla.

1.4. Vakuutuskassalaki

83 §. Uuteen 9 momenttiin otettaisiin tällä hetkellä vakuutuskassan vastuuvelan katteesta annetussa asetuksessa olevia valtuutussäännöksiä, joiden perusteella Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä erinäisistä vastuuvelan kattamista koskevista seikoista. Vastuuvelan kattamista säännellään vakuutuskassalain 7 luvussa ja erityisesti mainitussa asetuksessa, joita täydentäviä määräyksiä virasto voi valtuutussäännösten nojalla antaa. Valtuutussäännösten ottaminen lakiin olisi tarpeellista, koska perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisten valtuudesta antaa oikeussääntöjä on säädettävä lailla.

Pykälän 1 momentin 1 virkkeeseen otettaisiin asetuksen 14 §:n 1 momentin säännökset Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltuudesta. Momentin 2 virkkeeseen otettavat valtuutussäännökset ovat tällä hetkellä asetuksen 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 3 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin asetuksen 14 §:n 2 momentin säännös, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksissa määrätä, jos siihen lain 83 pykälän 2 momentin soveltamisen kannalta on erityistä

syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea vakuutuskassan vastuuvelan katteeseen.

83 g §. Pykälässä säädettäisiin OECD:n jäsenvaltioiden rinnastamisesta Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin vastuuvেলাa katettaessa. Sisällöltään vastaavat säännökset ovat tällä hetkellä eläkekassoja koskevassa sosiaali- ja terveysministeriön määräyskokoelmassa dnro 11/02/2000. Muutoksena nykyiseen 1 momentin 2 kohdassa kuitenkin säädettäisiin, että eräillä OECD:n jäsenvaltioissa sijaitsevilla varoilla voitaisiin kattaa viiden prosentin sijasta kymmenen prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan vakuutuskassan vastuuvelan katteesta annetun asetuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastettaisiin muut OECD:n jäsenvaltiot.

Momentin 2 kohdan mukaan myös asetuksen 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 4 §:n 1 — 3 kohtaa ja 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastettaisiin muut OECD:n jäsenvaltiot. Tämän rinnastuksen tuloksena katteeseen voitaisiin pykälän 2 momentin mukaan lukea yhteensä enintään kymmenen prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä. Enimmäismäärä nostettaisiin nykyisestä viidestä prosentista kymmeneen. Tämä mahdollistaisi nykyistä tarkoituksenmukaisemman sijoitusten hajauttamisen viime vuosina nopeasti kehittyneillä rahoitusmarkkinoilla.

1.5. Maatalousyrittäjien eläkelaki

Maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n 3 momentin mukaan Maatalousyrittäjien eläkelaitos noudattaa pääosin samoja vastuuvelan kattamissäännöksiä kuin vakuutusyhtiöt. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen sovellettaisiin myös ehdotettuja uusia vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 10 ja 11 momenttia ja 3 d §:ää.

1.6. Merimieseläkelaki

Merimieseläkelain 56 §:n 2 momentin mukaan merimieseläkekassa noudattaa pääosin

samoja vastuuvelan kattamissäännöksiä kuin vakuutusyhtiöt. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Merimieseläkekassaan sovellettaisiin myös ehdotettuja uusia vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 10 ja 11 momenttia ja 3 d §:ää.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiehdotusten mukaan Vakuutusvalvontavirasto voisi antaa kutakin vakuutuslaitosta koskevia määräyksiä eräistä vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseen liittyvistä seikoista. Näitä ovat vastuuvelan katteeseen kuuluvien varojen sijainti, valuuttariskin rajoittaminen ja valuuttaliikkeen järjestäminen, johdannaissovimusten käyttö, vakuuksien arvostus ja vakuuksien merkitys luettaessa katteeseen sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto voisi antaa määräyksiä myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin ja yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön sekä eräiden kaateasetuksissa määriteltyjen varojen lukemisesta katteeseen ja eräiden asetuksissa säädettyjen enimmäisrajojen soveltamisesta.

Määräyksenantovaltuuksista säädettäisiin kutakin vakuutuslaitosta koskevassa laissa. Valtuudet olisivat eräitä yksityiskohtia lukuun ottamatta samat, jotka tällä hetkellä sisältävät vakuutuslaitosten vastuuvelan kattamista koskeviin asetuksiin.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kutakin vakuutuslaitosta koskevassa laissa Vakuutusvalvontaviraston määräyksenantovaltuuksista, jotka tällä hetkellä sisältyvät vakuutusteknisen vastuuvelan kattamista koskeviin asetuksiin. Perustuslain vaatimusten kannalta on lisäksi olemassa tarve kokonais-

valtaisesti arvioida vakuutuslaitosta koskevien lakien ja vastuuvelan kattamista koskevien asetusten muodostamaa kokonaisuutta erityisesti siltä kannalta, onko nykyisten säännösten säädöstaso kaikilta osin asianmukainen. Koska sosiaali- ja terveysministeriössä on yleisperustelujen kohdassa 5 selostetusti meneillään sekä vakuutusyhtiöitä että elä-

kesäyhtiöitä ja vakuutuskassoja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistukset, arviointia ei tässä yhteydessä ole näiltä osin tehty.

Lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/1993, 389/1995, 79/1999 ja 330/2004, uusi 10 ja 11 momentti ja lukuun uusi 3 d § seuraavasti:

10 luku

Tilinpäätös, konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja vastuuvelan kattaminen

3 §

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset vastuuvelan katteeseen kuuluvien varojen sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaissopimusten käytöstä vastuuvelan katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös ETA-valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön vastuuvelan katteesta annetun asetuksen (461/1995), jäljempänä *kateasetus*, 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen ja asetuksen 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen enimmäisrajojen soveltamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksissa määrätä, jos siihen 2 momentin soveltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea yhtiön vastuuvelan katteeseen.

3 d §

Kun vakuutusyhtiö kattaa ETA-valtiossa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuovelkaa, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä OECD, muut jäsenvaltiot rinnastetaan ETA-valtioon:

1) kateasetuksen 3 §:n 1 kohtaa sovellettaessa;

2) kateasetuksen 3 §:n 2 ja 3 kohtaa sekä 4 §:n 1 momentin 1—3, 5 ja 6 kohtaa sovellettaessa.

Edellä 1 momentin 2 kohdan mukaisen rinnastuksen tuloksena voidaan katteeseen lukea rinnastuksen mukaisia varoja yhteensä enintään kymmenen prosenttia vastuuvelan bruttomäärästä.

Kun vakuutusyhtiö kattaa muissa OECD:n jäsenvaltioissa kuin ETA-valtioissa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuovelkaa, kateasetuksen 3—6 §:ää sovellettaessa ETA-valtioon rinnastetaan OECD:n muut jäsenvaltiot.

Kun vakuutusyhtiö kattaa muualla kuin ETA-valtioissa ja OECD:n jäsenvaltioissa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuovelkaa, kateasetuksen 3—6 §:ää sovellettaessa ETA-valtioon rinnastetaan OECD:n muut jäsenvaltiot ja se valtio, jossa vakuutusriski sijaitsee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

2.

Laki**vakuutusyhdistyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 10 luvun 3 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 451/1995, 81/1999 ja 340/2000, uusi 9 ja 10 momentti ja lukuun uusi 3 b § seuraavasti:

10 luku

Tilinpäätös, konsernitilinpäätös, toimintakertomus ja vastuuelan kattaminen

3 a §

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset vastuuelan katteeseen kuuluvien varojen sijainnista, valuutariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaissopimusten käytöstä vastuuelan katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talusalueeseen kuuluvassa valtiossa (ETA-valtio) toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhdistyksen vastuuelan katteesta annetun asetuksen (1125/1995), jäljempänä *kateasetus*, 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen ja asetuksen 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen enimmäisrajojen soveltamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksissa määrätä, jos siihen 2 momentin soveltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea yhdistyksen vastuuelan katteeseen.

3 b §

Kun vakuutusyhdistys kattaa ETA-valtiossa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuuelkaa, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä OECD, muut jäsenvaltiot rinnastetaan ETA-valtioon:

1) kateasetuksen 3 §:n 1 kohtaa sovellettaessa;

2) kateasetuksen 3 §:n 2 ja 3 kohtaa sekä 4 §:n 1 momentin 1—3, 5 ja 6 kohtaa sovellettaessa.

Edellä 1 momentin 2 kohdan rinnastuksen tuloksena voidaan katteeseen lukea rinnastuksen mukaisia varoja yhteensä enintään kymmenen prosenttia vastuuelan bruttomäärästä.

Kun vakuutusyhdistys kattaa muissa OECD:n jäsenvaltioissa kuin ETA-valtioissa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuuelkaa, kateasetuksen 3—6 §:ää sovellettaessa ETA-valtioon rinnastetaan OECD:n muut jäsenvaltiot.

Kun vakuutusyhdistys kattaa muualla kuin ETA-valtioissa ja OECD:n jäsenvaltioissa sijaitseviin vakuutusriskeihin liittyvää vastuuelkaa, kateasetuksen 3—6 §:ää sovellettaessa ETA-valtioon rinnastetaan OECD:n muut jäsenvaltiot ja se valtio, jossa vakuutusriski sijaitsee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

3.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 46 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 85/1999, uusi 9 ja 10 momentti ja lakiin uusi 46 a § seuraavasti:

46 §

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset eläkevastuun katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaissopimusten käytöstä katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen ja eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen (1137/1998) 15 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen.

Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksissa määrätä, jos siihen 2 momentin so-

veltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea eläkesäätiön eläkevastuun katteeseen.

46 a §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

1) eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen 4 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;

2) eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen 4 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 5 §:n 1—3 kohtaa sekä 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

Edellä 1 momentin 2 kohdan rinnastuksen tuloksena voidaan katteeseen lukea yhteensä enintään kymmenen prosenttia eläkevastuun bruttomäärästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

4.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 83 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1777/1995 ja 84/1999, uusi 9 ja 10 momentti ja lakiin uusi 83 g § seuraavasti:

7 luku

Vakuutusmaksut, vastuuvetka ja toimintapääoma

83 §

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset vastuuvetlan katteeseen kuuluvien varojen sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaisopimusten käytöstä katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön ja rahasto-osuuksien lukeemisesta vastuuvetlan bruttomäärän katteeseen.

Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäistapauksessa määrätä, jos siihen 2 momentin so-

veltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea vakuutuskassan vastuuvetlan katteeseen.

83 g §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) muut jäsenvaltiot:

1) vakuutuskassan vastuuvetlan katteesta annetun asetuksen (1138/1998) 3 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa;

2) vakuutuskassan vastuuvetlan katteesta annetun asetuksen 3 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa, 4 §:n 1—3 kohtaa sekä 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa.

Edellä 1 momentin 2 kohdan rinnastuksen tuloksena voidaan katteeseen lukea yhteensä enintään kymmenen prosenttia vastuuvetlan bruttomäärästä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

5.

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 17 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 484/2002, seuraavasti:

17 §

Eläkelaitoksen on katettava 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu vastuovelka sekä muut vastuovelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, 3 momentin 2, 3 ja 7 kohtaa, 4—7 momenttia sekä 9—11 momenttia ja 3 d §:ää. Tarkem-

mat säännökset vastuovelkaan rinnastettavista eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

6.

Laki**merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 56 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 485/2002, seuraavasti:

56 §	3 d §:ää. Tarkemmat säännökset vastuuelkaan rinnastettavista eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.
Eläkekassan on katettava 3 §:n 3 momentissa tarkoitettu vastuuelka sekä muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvien osin vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, 3 momentin 3 ja 7 kohtaa, 4—7 momenttia sekä 9—11 momenttia ja	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

5.

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 17 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 484/2002, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

17 §

17 §

Eläkelaitoksen on katettava 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu vastuovelka sekä muut vastuovelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, 3 momentin 2, 3 ja 7 kohtaa, 4? 7 momenttia sekä 9 momenttia. Tarkemmat säännökset vastuovelkaan rinnastettavista eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Eläkelaitoksen on katettava 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu vastuovelka sekä muut vastuovelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, 3 momentin 2, 3 ja 7 kohtaa, 4—7 momenttia sekä 9—11 momenttia ja 3 d §:ää. Tarkemmat säännökset vastuovelkaan rinnastettavista eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200 .

6.

Laki**merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 56 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 485/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

56 §

Eläkekassan on katettava 3 §:n 3 momentissa tarkoitettu vastuvelka sekä muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, 3 momentin 3 ja 7 kohtaa, 4? 7 momenttia sekä 9 momenttia. Tarkemmat säännökset vastuuelkaan rinnastettavista eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Ehdotus

56 §

Eläkekassan on katettava 3 §:n 3 momentissa tarkoitettu vastuvelka sekä muut vastuuelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, 3 momentin 3 ja 7 kohtaa, 4—7 momenttia sekä 9—11 momenttia ja 3 d §:ää. Tarkemmat säännökset vastuuelkaan rinnastettavista eristä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 200 .